

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Δεκεμβρίου 1986

σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ

(IV/31.356 — ABI)

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(87/103/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 2, 4, 6 και 8,

την αίτηση αρνητικής πιστοποίησης και την κοινοποίηση που υποβλήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1984 από την Associazione Bancaria Italiana, piazza del Gesù, 49, Roma, που αφορούν τις συμφωνίες και τις συστάσεις σχετικά με την δραστηριότητα των τραπεζών μελών της ABI,

το ουσιώδες περιεχόμενο της αίτησης και της κοινοποίησης που δημοσιεύτηκε⁽²⁾ σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας:

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. Η ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

A. Η Associazione Bancaria Italiana (ABI)

(1) Η Associazione Bancaria Italiana είναι ένωση χωρίς κερδοσκοπικό σκοπό που συγκεντρώνει τράπεζες και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και τις

ενώσεις τους, και έχει σαν στόχο την προάσπιση των συμφερόντων των μελών της καθώς και την μελέτη και αντιμετώπιση των προβλημάτων που ενδιαφέρουν τον τραπεζικό και χρηματοδοτικό τομέα.

(2) Για να επιτύχει τους στόχους αυτούς η ABI:

- α) εκπροσωπεί τα συλλογικά συμφέροντα των μελών·
- β) συνεργάζεται με τους δημόσιους οργανισμούς και τις οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τον τραπεζικό και χρηματοδοτικό τομέα·
- γ) ενημερώνει και βοηθά τα μέλη·
- δ) προωθεί τις μελέτες και τις έρευνες επί των τραπεζικών και χρηματοδοτικών προβλημάτων·
- ε) προωθεί μεταξύ των μελών τις ανταλλαγές πληροφοριών και τις συμφωνίες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

(3) Η ABI περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες μελών:

- α) ενεργά μέλη: τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ιταλία·
- β) μέλη ανταποκριτές: οι αλλοδαπές θυγατρικές εταιρείες των ιταλικών τραπεζών·
- γ) οι επαγγελματικές ενώσεις διαφόρων κατηγοριών πιστωτικών ιδρυμάτων γίνονται αυτοδικαίως μέλη. Τα μέλη ανταποκριτές και οι επαγγελματικές ενώσεις δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στη συνέλευση.

(4) Στην πράξη όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες, ταμειωτήρια, λαϊκή και γεωργική πίστη, χρηματοδοτικοί οργανισμοί και εταιρείες leasing, κλπ.), είναι μέλη της ABI. Στις 31 Δεκεμβρίου 1984, λειτουργούσαν στην Ιταλία 1 096 πιστωτικά ιδρύματα με σύνολο 12 965 υποκαταστήματα.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 251 της 8. 10. 1986, σ. 2.

- (5) Τα όργανα της ABI είναι: η συνέλευση, το συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή, ο πρόεδρος, οι επιθεωρητές λογαριασμών. Η εκτελεστική επιτροπή είναι αρμόδια για την έγκριση διατραπεζικών συμφωνιών και για να διατυπώνει συστάσεις όσον αφορά την ενιαία εφαρμογή των προμηθειών για τις τραπεζικές υπηρεσίες.

B. Περιεχόμενο της κοινοποίησης

- (6) Στις 11 Οκτωβρίου 1984, η ABI κοινοποίησε στην Επιτροπή μια σειρά δέκα συμφωνιών και πέντε συστάσεων που έχουν συναφθεί με την παρέμβαση της ένωσης (ABI). Οι κοινοποιηθείσες συμφωνίες και συστάσεις μπορούν να κατανεμηθούν ως εξής:

- συμφωνίες που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ τραπεζών,
- συμφωνίες που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ τραπεζών και πελατών τους,
- συστάσεις που αφορούν τις ελάχιστες προμήθειες που χρεώνονται στους πελάτες.

- (7) α) Συμφωνίες που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ τραπεζών:

- συμφωνία σχετικά με την υπηρεσία εισπραξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία,
- συμφωνία σχετικά με την υπηρεσία εισπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία,
- συμφωνία σχετικά με ένα νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες,
- διατραπεζική σύμβαση Bancomat,
- RID (άμεσες διατραπεζικές σχέσεις που αφορούν την πληρωμή υγραερίου και ηλεκτρικού),
- RIBA (τραπεζικές αποδείξεις/πληρωμή παροχής υπηρεσιών εκτός υγραερίου και ηλεκτρικού).

- (8) β) Συμφωνίες που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ τραπεζών και πελατών τους:

- συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε ιταλικές λίρες λογαριασμού στην αλλοδαπή,
- συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται από τις τράπεζες για την υπηρεσία ατομικών θυρίδων (θησαυροφυλακίων),
- συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται από τις τράπεζες για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου,
- συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή προμήθειας για την διαπραγμάτευση και την εισπραξη ταξιδιωτικών επιταγών σε συνάλλαγμα.

- (9) γ) συστάσεις σχετικά με τις ελάχιστες προμήθειες που πρέπει να εφαρμόζονται στους πελάτες:

- διατραπεζική συμφωνία για τους όρους,
- οδηγίες σε θέματα προμηθειών όσον αφορά τη ζήτηση λογιστικών στοιχείων από εταιρείες ελέγχου,
- προμήθειες που καταβάλλονται από τις αλλοδαπές τράπεζες για τις πληροφορίες που χορηγούνται στο πλαίσιο λογιστικού ελέγχου,
- δικαιώματα που καταβάλλονται από τους πελάτες για τη διαχείριση των BOT (κοινά ομόλογα του Δημοσίου),
- υπηρεσία εισπραξης λογαριασμών τηλεφώνου (SIP).

II. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

A. Η ανακοίνωση των αιτιάσεων

- (10) Μετά την κοινοποίηση, η Επιτροπή, με μία ανακοίνωση των αιτιάσεων που απεστάλη στις 2 Αυγούστου 1985, πληροφόρησε την ABI, ότι είχε την πρόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 85 τη συνθήκης ΕΟΚ:

1. να διαπιστώσει ότι οι όροι εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 εκπληρώνονται για τις ακόλουθες συμφωνίες:

- συμφωνία σχετικά με την υπηρεσία εισπραξης ή/και αποδοχής των χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία,
- συμφωνία σχετικά με την εισπραξη τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία,
- συμφωνία σχετικά με πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε λίρες Ιταλίας λογαριασμού στην αλλοδαπή,
- συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή προμήθειας για τη διαπραγμάτευση και την εισπραξη ταξιδιωτικών επιταγών σε συνάλλαγμα,
- διατραπεζική συμφωνία για τους όρους αλλά μόνο για τα ακόλουθα κεφάλαια και σημεία:
  - τα κεφάλαια VII έως XIII,
  - το σημείο 8-C του κεφαλαίου II σχετικά με την προμήθεια μεταφοράς με τηλεγράφημα, τηλετύπημα και τηλέφωνο,
  - το σημείο I του κεφαλαίου III όσον αφορά την προμήθεια για το ανώτατο όριο υπέρβασης πιστωτικού ορίου.

- (11) 2. να διαπιστώσει ότι οι όροι εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 δεν είχαν εκπληρωθεί για τις ακόλουθες συμφωνίες:

- διατραπεζική σύμβαση Bancomat,
- RID,
- διαδικασία RIBA,
- υπηρεσία εισπραξης λογαριασμών τηλεφώνου,
- συμφωνία για τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται για την υπηρεσία θυρίδων θησαυροφυλακίου,

- συμφωνία για τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου·
- (12) 3. να διαπιστώσει ότι, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων που διατυπώθηκαν στην κοινοποίηση, οι όροι εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 είχαν εκπληρωθεί για την ακόλουθη συμφωνία:
- διατραπεζική συμφωνία για ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες·
- (13) 4. να επιφυλαχθεί, προς το παρόν, να διατυπώσει γνώμη για τα κεφάλαια I έως VI της διατραπεζικής συμφωνίας σχετικά με τους όρους που αφορούν τα πιστωτικά και χρεωστικά επιτόκια, αναμένοντας τα αποτελέσματα ενδεχομένων πρόσθετων οδηγιών για να επαληθεύσει τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν και το βάσιμο των επιχειρημάτων που προδλήθηκαν στην κοινοποίηση.

B. Η θέση της ABI

- (14) Αφού έστειλαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους κατά την συνάντηση μεταξύ εκπροσώπων της Επιτροπής και εκπροσώπων της ABI, οι τελευταίοι δήλωσαν ότι όσον αφορά τις συμφωνίες που αποτελούν αντικείμενο της ανακοίνωσης των αιτιάσεων ήταν διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν τις ακόλουθες συμφωνίες:
- (15) — Συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε ιταλικές λίρες λογαριασμού στην αλλοδαπή.
- i) τον καθορισμό κριτηρίων αναφοράς για τον προσδιορισμό των τόκων που καταβάλλονται σε περίπτωση καθυστέρησης στη μεταβίβαση συναλλάγματος,
  - ii) τους όρους που εφαρμόζονται για τις πληρωμές από μέρους μεταναστών ή για λογαριασμό μεταναστών.
- Συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή προμήθειας για τη διαπραγμάτευση και την είσπραξη των τουριστικών επιταγών σε συνάλλαγμα.
  - Συμφωνία για τους όρους.
- Τα κεφάλαια VII έως XIII που αφορούν τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που εφαρμόζονται στις σχέσεις με τους πελάτες έχουν απαλειφθεί, εκτός των παραγράφων 11 έως 19 του κεφαλαίου VII που αφορούν τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ τραπεζών. Καταργήθηκαν επίσης ως ρυθμίσεις μεταξύ τραπεζών και πελατών οι διατάξεις του κεφαλαίου II σημείο 8-C (προμήθεια μεταφοράς με τηλεγράφημα, telex και τηλέφωνο) και του κεφαλαίου III σημείο 1 (προμήθεια σχετικά με το ανώτατο όριο υπέρβασης πιστωτικού ορίου).
- Οδηγίες όσον αφορά τις προμήθειες τις σχετικές με τη ζήτηση λογιστικών στοιχείων.

— Προμήθειες που καταβάλλονται στις αλλοδαπές τράπεζες για τις πληροφορίες που δίδονται για λογιστικούς ελέγχους.

— Δικαιώματα που καταβάλλονται από τους πελάτες για τη διαχείριση των κοινών ομολόγων Δημοσίου (BOT).

Για τις συμφωνίες αυτές, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι σ' αυτή την κοινοποίηση θεώρησε αυτές τις συμφωνίες αντίθετες προς το άρθρο 85 παράγραφος 1 και μη δυνάμενες να τύχουν της εξαιρέσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου.

Γ. Η παρούσα κατάσταση

Επί του παρόντος παραμένουν επτά συμφωνίες που αποτελούν αντικείμενο αρνητικής πιστοποίησης, τρεις που αποτελούν αντικείμενο εξαιρέσεως και δύο τμήματα μιας απόφασης για τα οποία η Επιτροπή επιφυλάσσεται να παρέμβει.

- (16) 1. Συμφωνίες αντικείμενο αρνητικής πιστοποίησης:
- Διατραπεζική σύμβαση Bancomat,
  - RID,
  - Διαδιασία RIBA,
  - Συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε λίρες, Ιταλίας, λογαριασμών στην αλλοδαπή (κεφάλαιο 3),
  - συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται για την υπηρεσία θυρίδων θησαυροφυλακίου,
  - συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου,
  - υπηρεσία είσπραξης λογαριασμών τηλεφώνου (SIP).
- (17) 2. Συμφωνίες αντικείμενο μιας εξαίρεσης:
- συμφωνίες για την υπηρεσία είσπραξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων στην Ιταλία,
  - συμφωνία για την υπηρεσία είσπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία,
  - διατραπεζική συμφωνία για έναν νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες.
- (18) 3. Τμήματα της συμφωνίας για τους όρους που δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης:
- Στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η Επιτροπή επιφυλάχθηκε να εκφράσει γνώμη όσον αφορά τα κεφάλαια I έως VI σχετικά με τα πιστωτικά και χρεωστικά επιτόκια. Όσον αφορά τα κεφάλαια αυτά, η ABI ανακοίνωσε τα εξής στοιχεία στην κοινοποίησή της:
- οι οδηγίες όσον αφορά τα επιτόκια εφαρμόζονται εδώ και πολύ καιρό,

- μία συμφωνία που καθόριζε ένα ανώτατο όριο του τόκου που ήταν καταβλητέος στους πελάτες σε σχέση με τα ποσά των καταθέσεων, ίσχυε μέχρι τις 31 Μαρτίου 1982· εντούτοις, ιδίως τα τελευταία χρόνια, η συμφωνία δεν τηρήθηκε διότι τα επίπεδα των προβλεπόμενων επιτοκίων ήταν πολύ διαφορετικά από αυτά της αγοράς,
- όσον αφορά τα χρεωστικά επιτόκια, από το 1970, οι τράπεζες δεν δεσμεύονται πλέον από τις συμφωνίες,
- από την 1η Μαΐου 1975, η εκτελεστική επιτροπή της ΑΒΙ δηλώνει το επίπεδο του «prime rate»· εντούτοις, η υπόδειξη αυτή δεν δεσμεύει τις τράπεζες που παραμένουν ελεύθερες να καθορίζουν το επίπεδο των επιτοκίων τους,
- το «prime rate» που καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη των επιτοκίων της νομισματικής αγοράς (επίσημο προεξοφλητικό επιτόκιο, επιτόκια κοινών ομολόγων του Δημοσίου), των συγκυριακών προβλέψεων και των κατευθύνσεων της νομισματικής πολιτικής, αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση στη νομισματική αγορά,
- από τον Φεβρουάριο 1983, ο ενδεικτικός χαρακτήρας του «prime rate» όπως και του «top rate» επιβεβαιώθηκε επίσημα: ο καθορισμός των χρεωστικών επιτοκίων ανατίθεται στις τράπεζες και η ΑΒΙ περιορίζεται στο να δίνει στατιστικά στοιχεία όσον αφορά το μέσο «prime rate» του τραπεζικού συστήματος.

Η επιφύλαξη που διατυπώθηκε στην ανακοίνωση των αιτιάσεων δικαιολογείται λόγω της αναγκαιότητας να διερευνηθούν τα στοιχεία και το βάσιμο των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν στην κοινοποίηση, υπό το πρίσμα μιας παρατεταμένης εμπειρίας, γι' αυτό λοιπόν και διατηρείται.

- (19) Εξάλλου, η απόφαση δεν αφορά τις παραγράφους 11 έως 19 του κεφαλαίου VII της συμφωνίας αυτής, σχετικά με τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που εφαρμόζονται στις διατραπεζικές σχέσεις.

Όσον αφορά αυτές τις παραγράφους, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ΑΒΙ, μολονότι συνιστά την εφαρμογή τους, δρα εν αναμονή του ότι τα όργανα της ενώσεως έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν τις πλέον κατάλληλες αποφάσεις στο θέμα. Καθόσον η ακριβής ημερομηνία λήψεως αυτών των αποφάσεων δεν έχει ακόμη καθοριστεί είναι σκόπιμο να επιφυλαχθεί η Επιτροπή να λάβει θέση επί του θέματος.

III. ΤΟ ΟΥΣΙΩΔΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- (20) 1. **Συμφωνία για την υπηρεσία είσπραξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία**

Η εν λόγω συμφωνία, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 1968, καθορίζει τα σχετικά ζητήματα της

διεκπεραίωσης των υπηρεσιών είσπραξης και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ παρεμβαίνουσών τραπεζών.

Στο πλαίσιο της τεχνικής διαδικασίας για την ενημέρωση σχετικά με τα απλήρωτα του δικτύου «ειδικές εισπράξεις» ταχείας ενημέρωσης (ανώτατη προθεσμία 15 ημερών), η συμφωνία προβλέπει επιπλέον τον καθορισμό σταθερού ποσού που αποτελεί την αμοιβή της τράπεζας που ενημέρωσε για το απλήρωτο.

- (21) 2. **Συμφωνία για την υπηρεσία είσπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία**

Η εν λόγω συμφωνία, που άρχισε να ισχύει στις 27 Οκτωβρίου 1969, καθορίζει τους κανόνες και τις τεχνικές λεπτομέρειες της διεκπεραίωσης της υπηρεσίας είσπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των τραπεζών. Στο τεχνικό αυτό πλαίσιο, η συμφωνία καθορίζει ενιαίες ημερομηνίες αξίας για τη χρέωση και πίστωση επιταγών και άλλων τίτλων που εφαρμόζονται μεταξύ των τραπεζών που ζητούν την υπηρεσία αυτών που την παρέσχουν και των ενδεχόμενων ενδιάμεσων τραπεζών.

- (22) 3. **Συμφωνία που αφορά το νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες**

Η εν λόγω συμφωνία, που άρχισε να ισχύει την 1η Μαρτίου 1980, προβλέπει τους κανόνες για την έκδοση, κυκλοφορία και πληρωμή ταξιδιωτικών επιταγών και προτείνει στερεότυπους τύπους επιταγών. Περιλαμβάνει μέλη που είναι εκδότες-πωλητές επιταγών και μέλη ανταποκριτές που δεν εκδίδουν, αλλά πωλούν μόνον επιταγές.

Το τεχνικό μέρος της συμφωνίας περιέχει κανόνες που εφαρμόζονται:

- στην παράδοση και τη φύλαξη των επιταγών,
- στη χρήση επιταγών στην Ιταλία ή αλλού,
- στην επιστροφή επιταγών που έχουν χρησιμοποιηθεί, απωλεσθεί, κλαπεί, καταστραφεί και ακυρωθεί πριν την έκδοση ή που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί,
- και τα χαρακτηριστικά (χρώμα, μορφή) των ενιαίων επιταγών.

Στο πλαίσιο αυτό, η συμφωνία προβλέπει:

- την αμοιβή του μέλους-ανταποκριτή,
- την αμοιβή του μέλους-εκδότη,
- και τις ημερομηνίες αξίας της χρέωσης στον ανταποκριτή του ποσού πωληθέντων τίτλων. Η συμφωνία υπενθυμίζει ότι κατά τον καθορισμό των συνηθισμένων προμηθειών που πρέπει να πληρωθούν από τον πελάτη υπάρχει περίπτωση να ληφθεί υπόψη η αμοιβή του μέλους εκδότη. Η προμήθεια που περιλαμβάνει τις αμοιβές καθορίζεται σε ποσοστό του ποσού των πωληθέντων επιταγών.

(23) 4. Διατραπεζική σύμβαση Bancomat

Η σύμβαση καθορίζει τα κριτήρια για τη δημιουργία στην Ιταλία ενός συστήματος αυτόματων θυρίδων συνεχούς λειτουργίας. Υπάρχουν δύο κατηγορίες μελών:

- ενεργά: οι τράπεζες που εγκαθιστούν αυτόματες θυρίδες και δίνουν στους πελάτες τους τις κάρτες Bancomat,
- παθητικά: οι τράπεζες που δεν εγκαθιστούν αυτόματες θυρίδες αλλά δίνουν στους πελάτες τους τις κάρτες Bancomat, χωρίς ωστόσο να μπορούν να υπερβούν έναν καθορισμένο αριθμό καρτών.

Τα μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην συμμετέχουν στην Ιταλία σε άλλα παρόμοια δίκτυα ή οργανώσεις. Τα ανώτατα όρια των ημερήσιων ή μηνιαίων εισφορών είναι καθορισμένα.

Τα μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενταχθούν στο σύστημα για τρία χρόνια από την 1η Οκτωβρίου 1983. Η προθεσμία ανάκλησης της ένταξης είναι τρίμηνη. Τα μέλη που δεν τηρούν τις συμφωνίες και τους κανονισμούς μπορούν να εξαιρεθούν με πρωτοβουλία της ABI.

Οι κανονισμοί καθορίζουν τα κριτήρια και τις πρακτικές λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση του συστήματος.

Μεταξύ άλλων, οι κανονισμοί καθορίζουν:

- τους όρους διαχείρισης (ημερομηνίες αξίας της τράπεζας-πληρωτή στην εκδότρια τράπεζα, προμήθειες για κάθε πράξη και κατανομή αυτών μεταξύ της τράπεζας-πληρωτή και της εκδότριας τράπεζας) και κατανομή, μεταξύ των τραπεζών, του κόστους διαχείρισης,
- το σήμα,
- το σχέδιο θυρίδων καθώς και τα κριτήρια για τον καθορισμό του αριθμού θυρίδων που δίδονται σε κάθε μέλος καθώς και ο τύπος εγκατάστασής τους,
- τους γενικούς όρους για τον διακανονισμό των σχέσεων με τους πελάτες-χρήστες,
- τον κανονισμό των προτύπων της διαδικασίας παρακράτησης,
- τις πληροφορίες που πρέπει να περιληφθούν στη διαβίβαση των λογιστικών στοιχείων,
- τις πληροφορίες που πρέπει να περιληφθούν σε πίνακες που διαβιβάζονται από την εταιρεία στην οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση.

(24) 5. RID (άμεσες διατραπεζικές σχέσεις)

Η συμφωνία αυτή καθορίζει την τεχνική διαδικασία για την υπηρεσία εισπραξης με προεγκριμένη χρέωση σε έναν πιστωτικό λογαριασμό, συνεπεία συμβατικών υποχρεώσεων που προβλέπουν περιοδικές πληρωμές σε προκαθορισμένη ημερομηνία (π.χ. υγραέριο, ηλεκτρικό).

Η συμφωνία καθορίζει:

- την ημερομηνία αξίας που η τράπεζα που δίνει την εντολή πρέπει να τηρήσει προκειμένου να χρεώσει την τράπεζα του πελάτη με το προς είσπραξη ποσό,
- την προμήθεια για την τράπεζα του πελάτη,
- την προμήθεια για τη SIA (εταιρεία διαχείρισης).

(25) 6. RIBA (τραπεζικές αποδείξεις)

Η συμφωνία αυτή καθορίζει την τεχνική διαδικασία για την υπηρεσία εισπραξης με τραπεζική απόδειξη και τη διατραπεζική διαχείριση των αποδείξεων αυτών.

Ο πελάτης-πιστωτής διαβιβάζει στην εντολέα τράπεζα τα στοιχεία των αποδείξεων εισπραξης (με μαγνητικό μέσο για την επεξεργασία από υπολογιστή), τα οποία διαβιβάζονται μέσω της SIA (εταιρεία διαχείρισης) στις τράπεζες των πελατών-οφειλών που αναλαμβάνουν τη σύνταξη πρόσκλησης προς καταβολή, τη σύνταξη αποδείξεως και την είσπραξη. Η συμφωνία αναφέρει:

- τις πληρωτέες προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας σε περίπτωση είσπραξης,
- τα καταβλητέα τέλη και τις αντίστοιχες ημερομηνίες σε περίπτωση επιστροφής απλήρωτων αποδείξεων.

Η συμφωνία άρχισε να ισχύει στις 15 Ιανουαρίου 1985.

(26) 7. Συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε ιταλικές λίρες λογαριασμού στην αλλοδαπή

Η συμφωνία αυτή περιέχει τους όρους και τους κανόνες για την εκτέλεση των εντολών μεταφοράς διαθέσιμων λογαριασμών σε λίρες στην αλλοδαπή που οι εντεταλμένες ιταλικές τράπεζες υποχρεούνται να εφαρμόσουν, τόσο ως προς τις τράπεζες του εξωτερικού, όσο και άλλες εντεταλμένες ιταλικές τράπεζες. Προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση καθυστέρησης των μεταφορών διαθέσιμων λογαριασμών σε λίρες στην αλλοδαπή. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει στις 14 Φεβρουαρίου 1972.

(27) 8. Συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους για την υπηρεσία των θυρίδων θησαυροφυλακίου

Η συμφωνία περιέχει τους ελάχιστους όρους που πρέπει να εφαρμοστούν για την ενοικίαση ατομικών θυρίδων θησαυροφυλακίου. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1978.

(28) 9. Συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου

Η συμφωνία περιέχει τους ελάχιστους όρους για κάθε φύλαξη και τους ελάχιστους και μέγιστους όρους σε συνδυασμό με τον όγκο. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1980.

(29) 10. Υπηρεσία είσπραξης λογαριασμών τηλεφώνου (SIP)

Η συμφωνία αυτή υποδεικνύει τη διαδικασία για την πληρωμή των λογαριασμών τηλεφώνου με χρέωση του λογαριασμού και με πληρωμή στο ταμείο της τράπεζας και προβλέπει:

- α) για την πληρωμή με χρέωση του λογαριασμού:
- την ημερομηνία αξίας για την τράπεζα του πελάτη,
  - την προμήθεια εις βάρος του πελάτη που έχει ζητήσει την πληρωμή των λογαριασμών,
  - το μερίδιο της SIA.
- β) για την πληρωμή στα ταμεία, το ποσό που χρεώνεται στον πληρωτή και στη SIP.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ

- (30) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις τρίτων όσον αφορά τις κοινοποιηθείσες συμφωνίες, των οποίων το ουσιώδες περιεχόμενο δημοσιεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17. Η προσοχή της στράφηκε σε μία υποτιθέμενη συνακόλουθη σύμπραξη, η ύπαρξη της οποίας, αν και έγινε έλεγχος, δεν κατέστη δυνατόν να αποδειχθεί.

ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

I. ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

A. Επιχειρήσεις

1. Επιχειρήσεις

- (31) Κατά την έννοια του άρθρου 85, οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα μέλη της ABI είναι επιχειρήσεις· εξάλλου, οι ενώσεις τους, μέλη της ABI, είναι ενώσεις επιχειρήσεων. Η ABI, που συγκεντρώνει επιχειρήσεις και ενώσεις, αποτελεί ένωση επιχειρήσεων.

(32) 2. Συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων

Οι κοινοποιηθείσες συμφωνίες αποτελούν συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων μελών της ABI.

Οι εγκύκλιοι με τις οποίες η ABI συνέχισε, με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής, να προσαρμόζει το τεχνικό περιεχόμενο των συμφωνιών στην κατάσταση της αγοράς και να συνιστά την εφαρμογή, αποτελούν αποφάσεις ενώσεως επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85.

B. Εκτίμηση των συμφωνιών που έχουν κοινοποιηθεί

1. Συμφωνίες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1

- (33) Οι ακόλουθες συμφωνίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 διότι δεν

προβλέπουν περιορισμούς του ανταγωνισμού ή διότι περιέχουν περιορισμούς του ανταγωνισμού που δεν επηρεάζουν σημαντικά το εμπόριο.

β) Έλλειψη περιορισμών

Συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και σε ιταλικές λίρες λογαριασμών στην αλλοδαπή (κεφάλαιο 3)

- (34) Ένας από τους στόχους της συμφωνίας είναι να διενεργηθεί η μεταφορά λιρών Ιταλίας λογαριασμού στην αλλοδαπή, στα πλαίσια του τραπεζικού συστήματος, με ανώτατη προθεσμία μιας ημέρας σε σχέση με την ημερομηνία αξίας που σημειώνεται από την αλλοδαπή τράπεζα που δίνει την εντολή. Η συμφωνία προβλέπει ιδίως ότι η ενδεχόμενη καθυστέρηση στην εκτέλεση των εντολών μεταφοράς, η ιταλική τράπεζα που είναι υπεύθυνη για την καθυστέρηση, εφόσον πραγματοποιήσει τη μεταφορά σε χρόνο μεταγενέστερο της μιας ημέρας από την ημερομηνία αξίας που είχε σημειωθεί, υποχρεούται να επιστρέψει τους τόκους που έχουν ενδεχομένως καταβληθεί από την αποδέκτρια τράπεζα. Πρόκειται για έναν τρόπο κύρωσης της παράβασης υποχρεώσεων για να επιταχύνει τις μεταφορές και ο οποίος δεν θέτει κανένα εμπόδιο στην ανταγωνιστική δραστηριότητα των τραπεζών.

Η συμφωνία αυτή δεν περιέχει συνεπώς περιορισμούς του ανταγωνισμού.

β) Έλλειψη σημαντικής επίδρασης στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

Διατραπεζική σύμβαση Bancomat

RID (Άμεσες διατραπεζικές σχέσεις)

RIBA (τραπεζικές αποδείξεις)

Υπηρεσία είσπραξης λογαριασμών τηλεφώνου.

- (35) Ο σκοπός των συμφωνιών αυτών είναι η επίτευξη τυποποίησης και ορθολογικής κατανομής των τραπεζικών εργασιών σε εθνικό επίπεδο· αφορούν αποκλειστικά τις σχέσεις μεταξύ τραπεζών.

Πέραν των τεχνικών διατάξεων, οι συμφωνίες αναφέρουν το ποσό των προμηθειών και τις ημερομηνίες αξίας που αποτελούν την αμοιβή της παρασχεθείσας υπηρεσίας. Ο καθορισμός της αμοιβής αποτελεί έναν περιορισμό του ανταγωνισμού υπό την έννοια ότι η ελευθερία των τραπεζών να καθορίζουν την τιμή της παροχής υπηρεσιών, τόσο από πλευράς προσφοράς όσο και από πλευράς ζήτησης, καταργείται εντελώς. Εξάλλου, ένας τέτοιος καθορισμός θα μπορούσε, έμμεσα, να επηρεάζει επίσης τον καθορισμό των συνθηκών έναντι των πελατών και να περιορίζει, ως εκ τούτου, την ελευθερία των τραπεζών να καθορίζουν τις τιμές που πρέπει να καταβληθούν από τους πελάτες τους.

- (36) Η συμφωνία Bancomat εξάλλου προβλέπει ρήτρα αποκλειστικότητας η οποία, εμποδίζοντας τις συμμετέχουσες τράπεζες να ανήκουν σε άλλο ενδεχόμενο ανταγωνιστικό δίκτυο, συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού.
- (37) Εντούτοις, οι συμφωνίες αυτές δεν επηρεάζουν σημαντικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών για τους εξής λόγους:
- οι διατραπεζικές υπηρεσίες που αναφέρονται στις συμφωνίες περιορίζονται στην Ιταλία και αφορούν οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες συμβατικά μόνο στο ιταλικό έδαφος· πράγματι, για λόγους τεχνικούς η χρήση της κάρτας Bancomat αφενός δεν είναι δυνατή πέραν των ιταλικών συνόρων· αφετέρου, οι άλλες συμφωνίες, αφορούν τις πληρωμές παροχών αγαθών (υγραέριο, ηλεκτρισμός, τηλέφωνο) των οποίων η διανομή περιορίζεται στο ιταλικό έδαφος ή στις πληρωμές παροχής υπηρεσιών (εκμίσθωσης κλπ.) που περιορίζονται στην Ιταλία· όσον αφορά τη ρήτρα αποκλειστικότητας στη συμφωνία Bancomat, αυτή δεν επηρεάζει κατά τρόπο αισθητό τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, λαμβανομένου υπόψη ότι οι πιθανότητες δημιουργίας στην Ιταλία ενός ανταγωνιζόμενου δικτύου είναι ελάχιστες προς το παρόν και συνεπώς ο περιορισμός στην πράξη δεν έχει αποτέλεσμα,
  - όσον αφορά την επιρροή στους όρους έναντι των πελατών, αυτή είναι πολύ μικρή στο τελικό κόστος της υπηρεσίας για τον πελάτη, και η παρασχεθείσα υπηρεσία αφορά οικονομικές δραστηριότητες που θίγουν μόνο πολύ έμμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, όπως αναπτύχθηκε στην πρώτη περίπτωση,
  - εξάλλου, η συμμετοχή στις συμφωνίες ιταλικών υποκαταστημάτων είναι περιορισμένη.
- (38) Συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους πρέπει να εφαρμοσθούν για την υπηρεσία ατομικών θυρίδων θησαυροφυλακίου
- Συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που πρέπει να εφαρμοσθούν για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου
- Οι δύο αυτές συμφωνίες, καθορίζοντας τους όρους που πρέπει να εφαρμοσθούν στους πελάτες, περιορίζουν, και μάλιστα καταργούν, την ελευθερία των τραπεζών που τις υπογράφουν, να καθορίζουν τιμές.
- (39) Ακόμη και αν στην περίπτωση αυτή θίγονται άμεσα οι όροι που αφορούν τον πελάτη και η θεωρητική δυνατή επίδραση στο εμπόριο, το ίδιο το αντικείμενο της υπηρεσίας αποκλείει κάθε ενδεχόμενο να είναι η επίδραση σημαντική.
- (40) Πράγματι, η πράξη της παρακαταθήκης σε ατομικές ή συλλογικές θυρίδες φαίνεται να αποκλείει την πρόθεση να χρησιμοποιηθούν τα πράγματα ή οι κινητές αξίες για συναλλαγές. Εξάλλου δεν είναι πιθανό, δεδομένης της γεωγραφικής θέσης, να μπορεί να ανα-
- πτυχθεί μια ροή ανταλλαγών των υπηρεσιών αυτών μεταξύ Ιταλίας και άλλων κρατών μελών, κατά τρόπο ώστε να φθάνει ένα σημαντικό επίπεδο.
2. Συμφωνίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1
- (41) Οι ακόλουθες συμφωνίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1:
- συμφωνία για την υπηρεσία είσπραξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία,
  - συμφωνία για την υπηρεσία είσπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων πληρωτέων στην Ιταλία,
  - διατραπεζική συμφωνία για ένα νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες.
- (42) α) Περιορισμοί του ανταγωνισμού
- Οι συμφωνίες περιορίζουν, και μάλιστα καταργούν, την ελευθερία των μελών της ABI να καθορίζουν ατομικά την αμοιβή των τραπεζικών υπηρεσιών που ζητούνται ή προσφέρονται. Κάθε μέλος της ABI, είτε πρόκειται για τράπεζα που ζητά την υπηρεσία είτε για τράπεζα στην οποία ζητάται να παράσχει την υπηρεσία, πρέπει να τηρεί τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που υποδεικνύονται από τις συμφωνίες. Ο ανταγωνισμός σε ένα σημαντικό στοιχείο της εμπορικής δραστηριότητας των τραπεζών, δηλαδή την τιμή, εμποδίζεται να λειτουργήσει ομαλά.
- (43) Ο καθορισμός αυτός των προμηθειών και των ημερομηνιών αξίας επηρεάζει τις δυνατότητες για τους συμμετέχοντες να αποφασίζουν τους όρους που επιθυμούν να επιβάλουν στην πελατεία τους, σε συνάρτηση με την εσωτερική κατάσταση αποδοτικότητας—ιδίως της τιμής κόστους των πράξεων— της ειδικότητάς τους και της πολιτικής τους.
- (44) Η ελευθερία δράσης των συμμετεχόντων που αντιπροσωπεύουν το σύνολο του τραπεζικού τομέα στην Ιταλία και οι δυνατότητες επιλογής των χρηστών είναι περιορισμένες. Ιδιαίτερα, η πελατεία δεν έχει πλέον τη δυνατότητα, που θα είχε, αν δεν υπήρχαν οι συμφωνίες αυτές, να επωφελείται ενός ανταγωνισμού προσφερομένων όρων, ούτε να αντλεί ένα οποιοδήποτε πλεονέκτημα από το γεγονός της ανάθεσης σ' ένα συγκεκριμένο οργανισμό του συνόλου των υπηρεσιών που ζητά.
- (45) Οι αλλοδαπές τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στην Ιταλία πρέπει να γίνουν μέλη της ABI για να δικαιούνται των υπηρεσιών που προσφέρονται από αυτή. Ως μέλη, οι τράπεζες υπογράφουν τις συμφωνίες μόλις οι δραστηριότητές τους αναπτυχθούν στους τομείς που αναφέρονται στις συμφωνίες αυτές. Ως εκ τούτου, κάθε δυνατότητα ανταγωνισμού από πλευράς τους με τις ιταλικές τράπεζες εξουδετερώνεται λόγω του ότι αυτές πρέπει να τηρούν τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που αναφέρονται στις συμφωνίες και, συνεπώς, τους λείπει η ελευθερία να καθορίζουν ένα βασικό στοιχείο του ανταγωνισμού:

την τιμή της παρασχεθείσας υπηρεσίας. Υπό τους όρους αυτούς, η διείσδυση των αλλοδαπών τραπεζών στην ιταλική αγορά έγινε πιο δύσκολη και η αγορά δεν μπορεί να αναπτυχθεί ομαλά όπως θα είχε γίνει χωρίς τις συμφωνίες. Οι περιορισμοί είναι ακόμη σοβαρότεροι από το γεγονός ότι μπορεί να οδηγήσουν σε πλήρη κατάργηση του ανταγωνισμού των αλλοδαπών τραπεζών που είναι ήδη περιορισμένες.

6) Επίδραση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

(46) Λόγω της συμμετοχής στην ABI όλων των χρηματοοικονομικών και πιστωτικών οργανισμών που υπάρχουν στην Ιταλία, καθώς επίσης και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών στην Ιταλία, όπως επίσης και των θυγατρικών των ιταλικών τραπεζών στην αλλοδαπή, αυτές οι συμφωνίες της ABI είναι δυνατόν να επηρεάσουν σημαντικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

(47) Λόγω της μεγάλης σημασίας του ιταλικού διεθνούς εμπορίου και της αλληλοδιείσδυσης των εθνικών και διεθνών αγορών κεφαλαίων, οι συναλλαγές που διεξάγονται από τις τράπεζες μέλη της ABI με το εξωτερικό ή/και σε συνάλλαγμα αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό τμήμα των συναλλαγών τους.

Οι διεκπεραιωθείσες συναλλαγές των αλλοδαπών τραπεζών αντιπροσώπευαν το 1982 το 2,39 % του συνόλου των διεκπεραιωθείσων συναλλαγών στην Ιταλία. Το μερίδιο αυτό της αγοράς των αλλοδαπών τραπεζών θα μπορούσε να είναι σημαντικότερο εάν αυτές ήταν ελεύθερες να καθορίζουν τις τιμές των υπηρεσιών τους και κατά συνέπεια να ανταγωνίζονται πραγματικά τις ιταλικές τράπεζες.

(48) Εξάλλου, δεδομένου ότι στην Ιταλία, το 1984, οι εισαγωγές ήταν περίπου 32 % της εσωτερικής κατανάλωσης αγαθών και οι εξαγωγές 25 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος· ότι 42 % περίπου των εισαγωγών προέρχονται από την Κοινότητα και 46 % των εξαγωγών προορίζονται για άλλα κράτη μέλη και δεδομένου ότι ο διακανονισμός όλων αυτών των συναλλαγών γίνεται μέσω των τραπεζών, συμπεραίνεται ότι, τουλάχιστον, μέσα στα όρια των συναλλαγών που περιέχονται στις εν λόγω συμφωνίες, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών επηρεάζεται άμεσα από τις συμφωνίες ABI.

(49) Οι υπηρεσίες που προβλέπονται από τις συμφωνίες δυνατόν να αφορούν όχι μόνο τις εσωτερικές πράξεις στο ιταλικό έδαφος αλλά επίσης και τις διασυνοριακές πράξεις. Η διαδικασία «ειδικές εισπράξεις», όπου η αμοιβή της τράπεζας του πελάτη καθορίζεται από τη συμφωνία εισπράξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εντολές πληρωμής που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη.

(50) Η συμφωνία για τις υπηρεσίες εισπράξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων προβλέπει άμεσα την εφαρμογή των ημερομηνιών αξίας που αναφέρονται σε αλλοδαπούς λογαριασμούς σε ιταλι-

κές λίρες και σε πιστωτικούς τίτλους σε συνάλλαγμα, που εμφανίζονται προς εισπράξη.

(51) Τελικά η συμφωνία η σχετική με ένα νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικών επιταγών σε ιταλικές λίρες, που έχει σκοπό να διευκολύνει τις πληρωμές των ιταλών υπηκόων στα άλλα κράτη μέλη και των υπηκόων των άλλων κρατών μελών στην Ιταλία αφορά σαφώς τις πράξεις από ή για την αλλοδαπή.

(52) Εξάλλου, αυτή η επίδραση είναι τόσο περισσότερο αισθητή καθώς οι συμφωνίες ABI αποβλέπουν επίσης στην παροχή υπηρεσιών στην αλλοδαπή πελατεία, δεδομένης της σπουδαιότητας αυτής της πελατείας.

II. ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

Οι τέσσερις όροι που απαιτούνται για μια απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3 πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση για τους εξής λόγους:

A. Βελτίωση της διανομής υπηρεσιών και προώθηση της τεχνικής προόδου

Οι εν λόγω συμφωνίες πληρούν την ανάγκη τυποποίησης και ορθολογικής κατανομής των προσφερομένων υπηρεσιών.

1. Τυποποίηση

(53) Προκειμένου για τραπεζικές υπηρεσίες των οποίων οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητήσουν να παρέχονται (αυτές) παντού στην Ιταλία και που απαιτούν την παρέμβαση μιας ή περισσότερων τραπεζών, η απλοποίηση και η ενοποίηση των διαδικασιών συμβάλλουν στη βελτίωση της παροχής των υπηρεσιών αυτών. Πράγματι, ακόμη και αν είναι δυνατόν για μια τράπεζα να γνωρίζει και να προσαρμόζεται στις διαδικασίες κάθε τράπεζας που λειτουργεί στην Ιταλία, αυτό είναι πολύ δύσκολο λόγω του ότι, πριν από την έναρξη της διαδικασίας για την παροχή της ζητούμενης υπηρεσίας, είναι αδύνατο να γνωρίζει τους μελλοντικούς συμβαλλόμενους.

(54) Η χρήση ενιαίων εντύπων και η τήρηση των ενιαίων κανόνων διαδικασίας απλοποιούν την εργασία κάθε παρεμβαίνουσας τράπεζας. Σε συνάρτηση με το στάδιο στο οποίο ευρίσκεται η διαδικασία, κάθε τράπεζα γνωρίζει ακριβώς ποια παροχή μπορεί να της ζητηθεί· και εξάλλου, ανεξαρτήτως του συμβαλλόμενου εκ των προτέρων ή εκ των υστέρων, μπορεί να προβλέπει την εξέλιξη κάθε πράξης.

(55) Η τυποποίηση των πράξεων, επιτρέποντας τη χρήση ενός αυτοματοποιημένου συστήματος για τη μεταφορά των τίτλων και των επιταγών και τη διαχείριση της υπηρεσίας επιταχύνει τη διεξαγωγή της πράξης, βελτιώνει το σύστημα πληρωμής, διευκολύνει τη διάδοση των επιταγών και των τίτλων και την ταχύτερη κυκλοφορία του χρήματος.

- (56) Η ομοιομορφία της διαδικασίας και η τυποποίηση των προβλεπόμενων πράξεων επιτρέπουν τη συγκέντρωση ορισμένων πράξεων σε διαχειριστικές εταιρείες ή οργανισμούς κατηγορίας, και ιδίως το συμψηφισμό τους προς πίστωση και χρέωση προμηθειών που έχουν σχέση με τις παρασχεθείσες υπηρεσίες.

Εξάλλου, η συγκέντρωση εξασφαλίζει σε κάθε παρεμβαίνουσα τράπεζα τον περιορισμό του αριθμού σχέσεων και τη συγκέντρωση των αποστολών των στοιχείων και των τίτλων.

Όσον αφορά ιδιαίτερα κάθε συμφωνία, η τυποποίηση επιτρέπει τις ακόλουθες βελτιώσεις:

- (57) α) Συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία

Συνήθως, ο πελάτης που μεταβίβασε τον τίτλο στην τράπεζά του για την εισπραξη έχει γνώση της μη καταβολής, μόνο κατά τη στιγμή που ο τίτλος του επιστρέφεται υλικά. Με την αντικατάσταση του χαρτιού από μαγνητικά μέσα ή καλύτερα από τη διαβίβαση on line, αποφεύγεται η απώλεια χρόνου που οφείλεται στην αποστολή και στους ελέγχους των τίτλων από το προσωπικό. Εξάλλου, η συγκέντρωση στη SIA (διαχειριστική εταιρεία) των στοιχείων των απλήρωτων τίτλων επιτρέπει την αποστολή σε κάθε τράπεζα όλων των στοιχείων που συγκεντρώνονται σε ένα μέσο.

- (58) β) Συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης και αποδοχής τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία

Οι επιταγές που εισπράττονται κάθε χρόνο είναι εκατοντάδες εκατομμύρια και εκδίδονται επί 1 100 τραπεζών περίπου. Χωρίς τη συμφωνία, όλες οι πράξεις αυτές θα έπρεπε να γίνονται από το προσωπικό και ξεχωριστά και κάθε τράπεζα θα έπρεπε να είχε σχέσεις με όλες τις άλλες τράπεζες.

Η συμφωνία περιορίζει τον αριθμό των σχέσεων. Το δίκτυο σχέσεων που δημιουργήθηκε από τη συμφωνία επιτρέπει τον συμψηφισμό πιστώσεων και χρεώσεων που σχετίζονται με τις εισπράξεις. Ο συμψηφισμός είναι πολύ σημαντικός όταν υπάρχει παρέμβαση τεσσάρων κεντρικών οργανισμών κατηγορίας⁽¹⁾, που αντιπροσωπεύουν 96,06 % των εν λόγω χρηματοδοτικών οργανισμών.

- (59) γ) Συμφωνία σχετικά με ένα νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες

Η τυποποίηση των ποσών, της παρουσίασης και της τιμής της υπηρεσίας συμβάλλει στη βελτίωση του συστήματος πληρωμών. Οι επιταγές με σταθερό

ποσό, στο πλαίσιο του συστήματος, μπορούν να χρησιμοποιούνται εκτός τη χώρας του οργανισμού που τις εξέδωσε και να εισπράττονται σε τράπεζες που είναι εγκατεστημένες σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, ιδίως στα κράτη μέλη της ΕΟΚ. Με την ενιαία παρουσίασή τους, οι ταξιδιωτικές επιταγές μπορούν να εισπράττονται στο νόμισμα κάθε χώρας, ιδίως των κρατών μελών της ΕΟΚ. Δυνάμει της συμφωνίας, οι επιταγές αυτές καταβάλλονται στο ακέραιο, χωρίς παρακράτηση προμήθειας, από τα ταμεία, πράγμα που διευκολύνει την αποδοχή από τον μη τραπεζικό τομέα.

Ο καθορισμός των τιμών υπηρεσιών απλουστεύει την κάλυψη από τις τράπεζες που καταβάλλουν τις επιταγές που αποδέχονται.

2. Ορθολογική οργάνωση

- (60) Οι συμφωνίες αναφέρονται σε μια ορθολογική οργάνωση των εν λόγω διαδικασιών. Πράγματι, οι διαδικασίες που προτείνονται από τις συμβάσεις καθορίστηκαν με βάση και λαμβανομένης υπόψη της πείρας των τραπεζών που είναι οι πλέον εξειδικευμένες στην παροχή των υπηρεσιών αυτών. Υπό τους όρους αυτούς, οι διαδικασίες που προκύπτουν είναι αποτελεσματικές και απλές στην εκτέλεση, διότι όλες οι πράξεις των οποίων το κόστος ή η πρακτική χρησιμότητα δεν θα ήταν δικαιολογημένες έχουν καταργηθεί.

B. Συμμετοχή των χρηστών

Καθεμία από τις εν λόγω συμφωνίες παρουσιάζει πλεονεκτήματα για τους χρήστες.

α) Συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης ή/και αποδοχής τίτλων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία

- (61) Η συμφωνία αυτή, προβλέποντας την ενημέρωση σχετικά με τα απλήρωτα, προσφέρει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα στους χρήστες της υπηρεσίας αυτής:

— την εγγύηση ότι το σταθερό ποσό δεν υπερβαίνει το ιδανικό κόστος για τις τράπεζες λόγω του ότι, για τον καθορισμό του, χρειάστηκε να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις της τράπεζας που ζητά την υπηρεσία καθώς και αυτές της τράπεζας που καλείται να παράσχει την υπηρεσία,

— τη δυνατότητα να αναστείλει εγκαίρως τις ενδεχόμενες χορηγήσεις στους αφερέγγυους αγοραστές,

— μια καλύτερη χρήση του τρέχοντος κεφαλαίου της επιχείρησης· οι τράπεζες, μετά από παρουσίαση των τίτλων κατά την εισπραξη, θέτουν στη διάθεση του εκχωρούντος πελάτη πιστώσεις· μια ενδεχόμενη χρήση των πιστώσεων αυτών σε περίπτωση ενός αφερέγγυου οφειλέτη θα υποχρέωνε τον εκχωρούντα πελάτη να επιστρέψει το χρησιμοποιηθέν κεφάλαιο με όλες τις συναφείς οικονομικές επιβαρύνσεις· όλα αυτά μπορούν να αποφευχθούν από την έγκαιρη γνώση της ύπαρξης του απλήρωτου.

β) Συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων πληρωτέων στην Ιταλία

(¹) Οι οργανισμοί κατηγορίας είναι:

- Istituto centrale Banche popolari italiane (στις 31. 12. 1984, 145 τράπεζες με 2 415 θυρίδες),
- Istituto centrale Banche e Banchieri (στις 31. 12. 1984, 119 τράπεζες με 2 960 θυρίδες),
- Istituto di credito delle Casse di risparmio (ICCRI) (στις 31. 12. 1984, 79 ταμεία με 3 510 θυρίδες και 10 άλλοι οργανισμοί με 131 θυρίδες),
- Istituto de Credito delle Casse rurali e artigiane (Iccrea) (στις 31. 12. 1984, 691 ταμεία με 1 174 θυρίδες).

(62) Η συμφωνία αυτή, καθορίζοντας ενιαίες ημερομηνίες αξίας, παρέχει στους χρήστες τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- μια άμεση διάθεση των ποσών που αναφέρονται στους τίτλους και μια άμεση διάθεση των πιστώσεων που διατίθενται μετά την παρουσίαση επιταγής κατά την είσπραξη, χάρη στην ταχύτερη διεξαγωγή όλης της πράξης,
- ο καθορισμός των ημερομηνιών αξίας σε ένα επίπεδο που δεν υπερβαίνει το ιδανικό επίπεδο για τις τράπεζες λόγω του ότι, για να καθορισθεί η διάρκεια τους, χρειάσθηκε να ληφθούν υπόψη:
  - οι ημερομηνίες αξίας των μεγαλύτερων τραπεζών,
  - τα αλληλοσυγκρούμενα συμφέροντα των τραπεζών που ζητούν συχνότερα την υπηρεσία και αυτών που παρέχουν συχνότερα την υπηρεσία.

γ) Διατραπεζική συμφωνία για ένα ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες

(63) Οι χρήστες του συστήματος ταξιδιωτικών επιταγών σε ιταλικές λίρες αντλούν τα εξής πλεονεκτήματα:

- οι κομιστές ταξιδιωτικών επιταγών διαθέτουν, στην πράξη, όλα τα ευρωπαϊκά νομίσματα· μπορούν να αποσύρουν μετρητά, ανάλογα με τις ανάγκες τους, από τα πιστωτικά ιδρύματα κάθε ξένης χώρας που επισκέπτονται, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν τις επιταγές για να εξοφλήσουν αμέσως τις δαπάνες τους στο μη τραπεζικό τομέα ξένων χωρών, διότι η επιταγή ισχύει για το ποσό σε τοπικό νόμισμα στην τιμή συναλλάγματος της ημέρας χωρίς μείωση,
- οι αποδέκτες του μη τραπεζικού τομέα είναι σίγουροι ότι οι ταξιδιωτικές επιταγές θα τους καταβληθούν στο ακέραιο από τις τράπεζες της χώρας τους, χωρίς κράτηση προμήθειας είσπραξης· η εμπορική τους δραστηριότητα τονώνεται συνεπώς από τη δυνατότητα άμεσης πληρωμής με ταξιδιωτικές επιταγές,
- οι κομιστές και οι αποδέκτες έχουν πρόσθετη εγγύηση επιστροφής σε περίπτωση μη χρησιμοποίησης, απώλειας, κλοπής και καταστροφής.

Γ. Αναγκαίος χαρακτήρας των περιορισμών

Οι περιορισμοί που επιβάλλονται στις τράπεζες, τόσο σ' αυτές που ζητούν μια υπηρεσία όσο και σ' αυτές που την παρέχουν, είναι αναγκαίο για μια καλή παροχή των υπηρεσιών που προβλέπονται από τις συμφωνίες.

(64) Η είσπραξη σε ένα καθορισμένο τόπο ενός τίτλου ή επιταγής που εκδίδεται επί ενός συγκεκριμένου οργανισμού είναι μια υπηρεσία που ο τελευταίος αυτός δεν μπορεί να παράσχει εάν δεν διαθέτει υποκαταστήματα ή ανταποκριτές στον τόπο αυτό. Αποδεχό-

μενες επιταγές ή τίτλους που εκδίδονται από τράπεζες που είναι εγκαταστημένες οπουδήποτε στην Ιταλία, οι τράπεζες-πληρωτές παρέχουν μια υπηρεσία σε χρήστες που δεν είναι ούτε πελάτες τους ούτε πελάτες άλλων τραπεζών του ίδιου τύπου, και η οποία δεν εξισορροπείται ούτε αντισταθμίζεται από αμοιβές ισόδυναμης παροχής.

(65) Όταν μια τέτοια υπηρεσία παρέχεται συλλογικά από το σύνολο των τραπεζών στην τραπεζική πελατεία, είναι αναγκαίο οι λεπτομέρειες αποδοχής και συμφηφισμού των εν λόγω επιταγών και τίτλων να καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ των τραπεζών που ζητούν την υπηρεσία και αυτών που καλούνται να τη χορηγήσουν στους διάφορους τόπους.

(66) Στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών, ο κοινός ενιαίος καθορισμός της αμοιβής των υπηρεσιών είναι συνυφασμένος με τη συνεργασία μεταξύ των τραπεζών που ζητούν την υπηρεσία και των διαχειριστικών εταιρειών ή παρεμβαίνοντων ινστιτούτων κατηγορίας και των τραπεζών που καλούνται να παράσχουν την υπηρεσία που καθιστά δυνατό τον ενιαίο συμφηφισμό.

Οι προμήθειες που ποικίλλουν από τη μια τράπεζα στην άλλη θα συνεπάγονταν διμερείς διαπραγματεύσεις μεταξύ των 1110 τραπεζών που προσχωρούν στις συμφωνίες για να κανονίζει κάθε τράπεζα που ζητά την υπηρεσία με την τράπεζα που καλείται να παράσχει την υπηρεσία, την αμοιβή που αυτή επιθυμεί να λάβει (η δεύτερη)· κάθε ενιαίος συμφηφισμός θα καθίστατο έτσι αδύνατος και τα έξοδα λειτουργίας των υπηρεσιών θα ήταν σημαντικά αυξημένα.

(67) Ο περιορισμός που επιβάλλεται στις τράπεζες που παρέχουν την υπηρεσία να μην υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια των ημερομηνιών αξίας και των προβλεπόμενων προμηθειών είναι αναγκαίος για να αποφευχθεί η είσπραξη προσθέτων εξόδων ή προμηθειών που δεν θα δικαιολογούνταν από τη χορηγηθείσα υπηρεσία.

Δ. Δυνατότητες ανταγωνισμού

Οι εν λόγω συμφωνίες δεν δίνουν στις υπογράφουσες τράπεζες τη δυνατότητα να καταργούν τον ανταγωνισμό για ένα σημαντικό τμήμα των εν λόγω υπηρεσιών.

(68) 1. Οι εν λόγω συμφωνίες δεν ρυθμίζουν άμεσα στις σχέσεις μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους. Μια δυνατότητα ανταγωνισμού υπάρχει, λοιπόν, σε επίπεδο των σχέσεων μεταξύ κάθε τράπεζας και της πελατείας της. Το μέτρο κατά το οποίο οι προμήθειες και οι ημερομηνίες αξίας επιβαρύνουν την πελατεία επαφίεται στην εκτίμηση της τράπεζας που ζήτησε την υπηρεσία, η οποία είναι μόνο ένα στοιχείο του τελικού κόστους της προσφερόμενης στην πελατεία της υπηρεσίας.

- (69) Επιπλέον, για τις δύο συμφωνίες για τις εισπραξεις, ο πελάτης επιλέγει την τράπεζα όχι μόνο βάσει του κόστους της υπηρεσίας εισπραξης γενικά, αλλά και βάσει της παραχώρησης της πίστωσης που γίνεται από την τράπεζα σε συνάρτηση με το αναφερόμενο ποσό επί των τίτλων ή επιταγών που δίδονται κατά την εισπραξη. Το στοιχείο αυτό της επιλογής δεν περιορίζεται από τις συμφωνίες.
- (70) Όσον αφορά ιδιαίτερα τη συμφωνία για τις ταξιδιωτικές επιταγές, πρέπει να σημειωθεί ότι πράγματι κάθε πρόσωπο που πηγαίνει σε μια ξένη χώρα έχει γενικά την επιλογή μεταξύ διαφόρων μέσων πληρωμής, όπως ρευστό σε νόμισμα της επισκεπτόμενης χώρας, της χώρας προέλευσης ή άλλων χωρών, ταχυδρομικές εντολές, πιστωτικές κάρτες, κάρτες για την ανάληψη χαρτονομισμάτων από μηχανές, που χρησιμοποιούνται σε περισσότερες από μία χώρα ή επιταγές του συστήματος eurochèque (ευρωεπιταγή).
- (71) 2. Όσον αφορά τον ανταγωνισμό μεταξύ τραπεζών, η συμφωνία παίζει ρόλο μόνο στις περιπτώσεις όπου η τράπεζα που ζήτησε την υπηρεσία δεν διαθέτει υποκαταστήματα ή ανταποκριτή στον τόπο όπου πρέπει να πρασχεθεί η υπηρεσία αυτή. Είναι πάντοτε θεμιτό να ρυθμίζουν οι τράπεζες διαφορετικά την παροχή των υπηρεσιών αυτών με διμερείς συμφωνίες μεταξύ τους.

III. ΑΡΘΡΑ 6 ΚΑΙ 8 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17

- (72) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η παρούσα απόφαση πρέπει να αρχίσει να ισχύει από τις 11 Οκτωβρίου 1984, ημερομηνία της κοινοποίησης των συμφωνιών.
- (73) Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η απαλλαγή που προκύπτει από την παρούσα απόφαση πρέπει να χορηγηθεί για μια αρχική διάρκεια 10 χρόνων λαμβανομένων υπόψη των ακόλουθων εκτιμήσεων:
- οι περιορισμοί που απορρέουν από τις συμφωνίες δεν έχουν σημαντική έκταση,
  - η τεχνολογική εξέλιξη στους τομείς που αναφέρονται στις συμφωνίες δεν φαίνεται ικανή να επιφέρει σημαντικές μεταβολές κατά τη διάρκεια της προαναφερόμενης περιόδου ισχύος της απόφασης.
- (74) Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1, πρέπει η ABI να γνωστοποιεί αμέσως στην Επιτροπή, για να της επιτρέψει να επαληθεύει ότι οι όροι απαλλαγής συνεχίζουν να πληρούνται κατά τη διάρκεια αυτής, κάθε τροποποίηση σχετικά με τις προμήθειες και τις ημερομηνίες αξίας που αναφέρονται στις κοινοποιηθείσες συμφωνίες.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Βάσει των στοιχείων που έχει στην κατοχή της, η Επιτροπή δεν χρειάζεται να παρέμβει δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, όσον αφορά τις ακόλουθες συμφωνίες:

- διατραπεζική σύμβαση Bancomat,
- RID (άμεσες διατραπεζικές σχέσεις),
- διαδικασία RIBA (τραπεζικές αποδείξεις),
- συμφωνία σχετικά με τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή/και ιταλικές λίρες αλλοδαπού λογαριασμού,
- συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται από τις τράπεζες για την υπηρεσία ατομικών θυρίδων θησαυροφυλακίου,
- συμφωνία σχετικά με τους ελάχιστους όρους που εφαρμόζονται από τις τράπεζες για την υπηρεσία συλλογικών θυρίδων θησαυροφυλακίου,
- υπηρεσία εισπραξης λογαριασμών τηλεφώνου,

που κοινοποιήθηκαν στις 11 Οκτωβρίου 1984 από την Associazione Bancaria Italiana.

Άρθρο 2

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες για την περίοδο από τις 11 Οκτωβρίου 1984 έως τις 10 Οκτωβρίου 1994, όσον αφορά τις ακόλουθες συμφωνίες:

- συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης ή/και αποδοχής χρεωγράφων και εγγράφων τραπεζικών εργασιών στην Ιταλία,
- συμφωνία για την υπηρεσία εισπραξης τραπεζικών επιταγών και άλλων πιστωτικών τίτλων που είναι πληρωτέοι στην Ιταλία,
- συμφωνία για ένα νέο ενιαίο τύπο ταξιδιωτικής επιταγής σε ιταλικές λίρες.

Άρθρο 3

Η Associazione Bancaria Italiana υποχρεούται να ενημερώνει εγκαίρως την Επιτροπή για κάθε συμπλήρωση ή τροποποίηση των προμηθειών και των ημερομηνιών αξίας που περιέχονται στις συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 και κάθε νέας εσωτερικής συμφωνίας μεταξύ των μελών της.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Associazione Bancaria Italiana (ABI), Piazza del Gesù, 49, Roma, Italia.

Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 1986.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής